

Nederlands Trio van wereldklasse

Van Baerle Trio

Hannes Minnaar – piano,
Maria Milstein – viool,
Gideon den Herder - cello

11/03/19 Deventer Schouwburg

394ste concert serie Stichting Kamermuziek Deventer

Door Maarten Mestrom

DEVENTER – Ze leerden elkaar in het gebouw van het Amsterdamse Conservatorium aan de Van Baerlestraat kennen: de in de oer-Nederlandse Noordoostpolder opgegroeide pianist Hannes Minnaar, de Amsterdamse cellist Gideon den Herder en de in Moskou geboren violiste Maria Milstein. Inmiddels is het conservatoriumgebouw aan de Van Baerlestraat veranderd in een chique hotel voor de nouveau riche. Maar het Van Baerle Trio staat als een huis.

Dat bleek maandagavond tijdens het 394ste concert in de serie van de Stichting Kamermuziek Deventer. Dit is een ensemble waar de Nederlandse muziekwereld trots op mag zijn. Intens, krachtig en van een constant hoog niveau waren de uitvoeringen van de drie fraai met elkaar contrasterende stukken op het programma.

Gestart werd met het Pianotrio nr. 3 in c mineur opus 101 van Johannes Brahms uit 1886. Het bevat alles wat deze componist kenmerkt: welluidende lange lijnen, vernuftige doorwerkingen, complexe harmonie en over alles heen een bedachtzaamheid en melancholie.

Hannes Minnaar ontpopt zich als een zeer veelzijdige pianist die even goed uit de voeten kan met de grote pianoconcerten, als het pianosolo- en kamermuziekrepertoire.

En hij krijgt binnen dit trio uitstekend tegenspel: de partners zijn gelijkwaardig. Soms zingt de cello van den Herder een fraaie cantilene. Dan zet de donkere, gloedvolle viool van Maria Milstein de toon, of neemt de altijd aanwezige maar nooit overheersende piano het voortouw en laat Minnaar zijn heldere en elegante pianistiek horen. Deze drie muzikanten slagen erin om hun persoonlijkheden ondergeschikt te maken aan de muziek. Het was goed dat Hannes Minnaar een korte toelichting gaf bij de Fourteen Little Pictures van de Schotse componist James MacMillan uit 1997. Want het zijn niet ‘zomaar’ wat familie- of natuurkiekjes of ‘selfies’ die de in 1959 geboren Schot op muziek heeft gezet, maar de Little Pictures zijn een uitbeelding van het meest cruciale drama uit de geschiedenis van het Christendom; de kruisweg van Jezus Christus. En dat moet je wel weten om dit stuk te

12 maart 2019

kunnen plaatsen. Want het is een harde, koude en bij tijd en wijle nietsontziende grimmige compositie waarin met name de piano niet gespaard wordt. Zelden zal de baskant van de vleugel op het Deventer podium zoveel decibellen hebben voortgebracht als tijdens de pianoclimax van dit stuk. James MacMillan zoekt in zijn 14 Little Pictures de grenzen op van het expressionisme – zoals de grenzen van het offer werden gezocht in het Christelijke drama. De harde klappen op de lage toetsen van de piano beelden ongetwijfeld uit de hamerslagen waarmee de spijkers in het kruishout werden geslagen.

Als je weet waar het over gaat vormen de Fourteen Little Pictures een krachtig muzikaal statement en heel goed geschreven muziek. De muzikale taal is expressionistisch; ergens tussen Bartók en Boulez in; maar zonder dogmatiek toegepast zodat het vertellen van het verhaal voorop blijft staan.

Ik wil niet ál te zweverig worden, maar ik heb niet vaak eerder zo het gevoel gehad dat muziek, en eigenlijk alleen muziek, in staat is om een verbinding te maken met werelden anders dan de onze dan tijdens de uitvoering door het Van Baerle Trio van het Andante con Moto uit het pianotrio van Franz Schubert in Es D 929, geschreven in 1827. Zeker na het verontrustende stuk van James MacMillan was het effect van de milde muziek van Schubert erg sterk. En volgens mij was ik niet de enige met die ervaring. Het was misstijl in de grote zaal van de Deventer Schouwburg en er hing een intense sfeer van concentratie.

Compositorisch contrasteerde Schubert mooi met de soms wat overdadige harmonische rijkdom van Brahms en de nietsontziende grimmigheid van MacMillan. Schuberts harmonieën zijn van een bijna popmuziekachtige eenvoud maar juist daardoor krijgt iedere wending, iedere overgang van majeur naar mineur, iedere nieuwe toontrap of nieuw thema maximale zeggingskracht. Want niets klinkt harder dan een speld die valt in de totale stilte; of is duidelijker aanwezig dan een verfstreek op een leeg doek. En het tekent de kwaliteit van deze drie muzikanten dat je dat als luisteraar ook zo ervaart. Want dat betekent dat er nooit op de automatische piloot op basis van routine wordt gespeeld maar steeds met bezieling en aandacht voor iedere noot.

Misschien een idee voor de volgende keer dat het Van Baerle Trio weer Deventer aandoet (wat hopelijk over niet al te lange tijd zal gebeuren) de pianotrio's van Tsjaikovski en – vooral – Rachmaninov.

Volgend concert in de serie Kamermuziek Deventer:

- **Dinsdag 26 maart 2019 20:00 uur:** Oxalys – Aleksandar Madzar, piano; Shirley Laub en Frédéric d’Ursel, viool; Elisabeth Smalt, altviool; Amy Norrington; cello. Muziek van Ropartz, Mozart en Franck.